

6. Шор Л.М. Организация юридической службы на предприятиях и в совнархозах / Л.М. Шор. – М., 1964. – 7 с.
7. Мединцев П. Эффективность правовой работы. Как ее изменить? / П. Мединцев // Хозяйственное право. – 1978. – 51 с.
8. Заморский И.Е. Эффективность хозяйственно-правовой работы / И.Е. Заморский. – К. : Наукова думка, 1982. – 89 с.
9. Мамутов В.К. Организация хозяйственно-правовой работы на предприятии / В.К. Мамутов, Ю.С. Цимерман, С.З. Михайлин и др. / Отв. ред. В.К. Мамутов, Ю.С. Цимерман. – М. : Юрид. лит., 1975. – 280 с.
10. Заменгоф З.М. Хозяйственное право : Правовое регулирование функциональных видов деятельности в социальной экономике / З.М. Заменгоф, В.Ф. Кузьмин, В.В. Лаптев и др. / Отв. ред. В.В. Лаптев. – М. : Наука, 1986. – 275 с.
11. Знаменский Г.Л. Совершенствование хозяйственного законодательства : Цель и средства / Г.Л. Знаменский / Отв. ред. В.К. Мамутов. – Киев : Наукова думка, 1980. – 187 с.
12. Головань І.В. Правова робота у механізмі захисту прав суб'єктів підприємництва : дис. ... кандидата юридичних наук : Головань Ігор Володимирович. – Д., 2003. – 196 с.
13. Організація правової роботи в органах державної податкової служби України : теорія, методологія, практика : Монографія. – Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2004. – 440 с.

УДК 346 : 341.238

Боднарчук О.Г.,
к.ю.н., доцент,
Національний університет
державної податкової служби України,
м.Ірпінь
Боднарчук Я.О.
студентка,
Національний університет державної
податкової служби України,
м. Ірпінь.

ПОКРАЩЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Розвиток ринкових відносин в Україні, необхідність її входження в світовий інтеграційний процес, лібералізація зовнішньоекономічної діяльності, надання конкурентноздатним підприємствам права виходу на світовий ринок вимагають нових підходів до управління зовнішньоекономічної діяльності.

Зовнішньоекономічна діяльність є важливою і невід'ємною частиною господарської діяльності підприємств. Поняття «зовнішньоекономічна діяльність» з'явилося в Україні з початком економічної реформи, в 1987р. Одним з центральних напрямків даної економічної реформи була децентралізація зовнішньої торгівлі,

надання підприємствам права безпосереднього виходу на зовнішній ринок і стимулювання розвитку зовнішньоекономічної діяльності на рівні господарських суб'єктів.

Відповідно до ст. 12 Закону Української РСР «Про економічну самостійність Української РСР» [1] від 3 серпня 1990 р. встановлено, що Україна самостійно здійснює керівництво зовнішньоекономічною діяльністю, бере безпосередню участь у міжнародному поділі праці та розвиває економічне співробітництво з іншими державами на основі принципів заінтересованості, рівноправності і взаємної вигоди. Підприємства і організації мають право вступати у прямі господарські зв'язки та співробітничати з підприємствами та організаціями інших держав, створювати з ними спільні підприємства, асоціації, концерни, консорціуми, союзи, інші об'єднання.

Зовнішньоекономічна діяльність – це діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на відносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами [2, с. 6].

Основним законодавчим актом, який закріплює правові засади здійснення зовнішньоекономічної діяльності вітчизняними суб'єктами господарювання, є Закон України від 16 квітня 1991 року «Про зовнішньоекономічну діяльність» [3]. Цей Закон визначає основні правові та організаційні засади здійснення зовнішньоекономічної діяльності в Україні і спрямований на удосконалення правового регулювання усіх видів зовнішньоекономічної діяльності, включаючи зовнішню торгівлю, економічне, науково-технічне співробітництво, надання послуг відповідно до загально визначених засад, принципів, норм і правил міжнародної торгівлі та зобов'язань, взятих Україною в рамках міжнародних угод.

Також, при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності суб'єкти повинні користуватися положеннями Господарського кодексу України, Митного кодексу України, Законів України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті», «Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності».

Основними мотивами розвитку зовнішньоекономічної діяльності на рівні підприємства можуть бути: розширення ринку збуту своєї продукції за національні межі з метою максимізації прибутку; закупка необхідної сировини, комплектуючих виробів, нових технологій і обладнання; залучення інжинірингових та інших послуг для потреб виробництва, з урахуванням їх унікальності, більш вищої якості і низьких цін в порівнянні з внутрішнім ринком; залучення іноземних інвестицій з метою модернізації виробництва, зміцнення експортного потенціалу і конкурентних позицій на світових товарних ринках; участь в міжнародному розподілі праці, спеціалізації і кооперуванні виробництва з метою успішного розвитку своєї економіки.

Необхідно зазначити, що існує певна низка обставин, які стримують розвиток зовнішньоекономічної діяльності України, серед яких можна виділити наступні:

- воєнні конфлікти, стихійні лиха, економічні блокади, страйки тощо;
- відсутність гнучкого та збалансованого механізму державного регулювання в умовах кон'юктури внутрішнього та світового ринку;
- недостатність договірної-правового механізму торгівельно-економічних відносин із зарубіжними партнерами;

- невиконання договірних зобов'язань;
- технічна відсталість виробництва, низька якість виробництва;
- розбіжність структур управління в різних країнах;
- економічні обмеження та заборони з боку інших країн, що зумовлені конкуренцією;

- недостатнє володіння українськими підприємствами інформацією щодо економічних, організаційно-правових умов роботи на зарубіжних ринках [2].

Необхідно відмітити, що існує низка факторів зовнішньоекономічного середовища, що стимулюють розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємств в Україні, це:

- зміна впливу факторів часу та простору;
- розвиток інституційних механізмів: удосконалюється діяльність суспільних інститутів, інфраструктура бізнесу;

- зміна конкуренції в світовому господарстві. У зв'язку із зростанням світової конкуренції на світовому ринку, розвитком системи комунікацій, інформації, транспорту, лібералізацію торгівлі підприємства вічувають все більше вплив міжнародних ринків;

- недостатні ресурсні можливості більшості українських підприємств для широкої діяльності на зовнішніх ринках;

- недостатнє знання світової практики та відносно відставання у ефективному використанні ринкових механізмів у ЗЕД;

- високий рівень агресивності західних фірм як на світовому, так і на внутрішньому ринку України [4, с. 25; 5, с. 12].

Також, в Україні для підприємств створені певні умови для здійснення зовнішньоекономічної діяльності, по-перше вони самостійно визначають свій організаційно-правовий статус, форми та методи для здійснення зовнішньоекономічної діяльності, а по-друге формують підприємницьку стратегію, товарну, фінансову, цінову політику.

На нашу думку, це надає можливість підприємствам в Україні комплексно і ефективно використовувати свої переваги та регіону в якому вони знаходяться, а також зовнішні фактори у вигляді інвестицій, нових технологій та одержувати додаткові переваги від самостійної зовнішньоекономічної діяльності.

Тому, законодавча та виконавча влада України на сучасному етапі становлення незалежної держави повинна побачити у підвищенні міжнародної конкурентноздатності національної економіки та зовнішньоекономічної діяльності одну з найважливіших цілей економічної політики України [6, с. 34–37].

Література

1. Про економічну самостійність Української РСР : Закону Української РСР : від 3.08.90 № 143-XII // Відомості Верховної Ради. – 1990. – N 34. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1085.3.0>

2. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств / За ред. Ю.Г. Козака, Н.С. Логвиної, І.Ю. Сіваченка. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 792 с.

3. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України : від 16.04.1991 № 959-XII із змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради. – 1990. – N 34. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T095900.html

4. Внешнеэкономическая деятельность предприятия : Учебник для вузов / Под ред. Р.И. Хасбулатова, В.М. Попова. – М. : Междунар. Отношения, 2001. – 544 с.

5. Кратко И.Г. Международное предпринимательство : Учеб. пособие. – М. : ИНФРА-М, 2001. – 272 с.

6. Скрипник М. Шляхи стимулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств малого та середнього бізнесу / М. Скрипник // Економіка. Фінанси. Право. – 2002. – № 6. – С. 34–37.

УДК 342.4 (075.8)

Гаврилішин А.П.

к.ю.н., доцент,

Національний університет
державної податкової служби України,
м.Ірпінь

ДО ПРОБЛЕМ ЗАСТОСУВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО ПРАВА ПІРІ ВИРІШЕННІ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ

Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення підсудності справ з питань приватизації та з корпоративних спорів» від 15.12.2006р. № 483-V [1] до підвідомчості господарських спорів віднесено справи, що виникають з корпоративних відносин у спорах між господарськими товариствами та його учасниками (засновником, акціонером), у тому числі учасником який вибув; учасниками (засновниками, акціонерами) господарських товариств, що пов'язані із створенням, діяльністю, управлінням та припинення діяльності цього товариства, крім трудових спорів (ч.4 ст. 12 ГПП України) [2].

Вищезазначеним законом також наведено поняття корпоративних відносин як відносин, що виникають, змінюються та припиняються щодо корпоративних прав.

У ч.1 ст. 167 ГК України зазначено, що корпоративними є права особи, частка якої визначається у статутному фонді (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності передбачені законом та статутними документами.

Практика діяльності господарських судів, щодо розгляду спорів з корпоративних відносин говорить про труднощі, які виникають з розмежування підсудності між ними та судами загальної юрисдикції.

Перш за все слід чітко визначитися, що розуміється під корпоративним правом. Слово «корпоративне» походить від латинського кореня, що означає об'єднання, корпорацію, спільноту, союз, наявність загального. Тому термін «корпоративне право» слід розуміти двояко.

У широкому розумінні – це сукупність юридичних норм, які регулюють правовий статус, порядок створення і діяльності господарського товариства. У вузькому розумінні – це система правил, що встановлені товариством або